

REGÉLŐ.

PESTEN vasárnap november 22^{kén} 1835.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. A' szerkezői hivatalban évnegyedenként 's képek nélkül is válthatni példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLÉS.

S z e g é n y D o r k a.

Néhány évvel ez előtt Augsburgon keresztül olasz országba utazván, dél tájban *** herczegségben fekvő ***i postaház előtt megállék. Kocsimról leszállván, láttam a' ház előtt levő padon egy fiatal leányt ülni, ki szépsége által, valamint szokatlan külseje miatt, egész figyelmemet magára voná.

A' leányka öltözete tiszta, polgári rendre mutató, 's nemzeti szokás szerinti volt; csak hogy hajadon fővel. Szép barna haja szabadon repült nyaka körül; egy rozs-virág koszorú függött arról. Kezeit össze kúcsolva ölébe eresztvén merően maga elébe nézett. Mig azonban inasom a' kocsiról podgyászatot lehordá, én a' kapuban megállék. A' házból senki se jelenvén-meg, közeliték végre a' csudálatos teremtményhez, és kérdém leemelt kalappal olly nyájason mint csak lehete:

„Édesem! tán nincs itthon senki?“

Ezen szók és hangom mintegy felriasztani látszának őt szenderekéből; felveté szép fekete szemeit, melyekben félig kialudt tűz loboga; gyenge rózsapirosság futotta-el az előbb halvány, beesett, kerekded, kellemes arcot; bezárt ajaki jó szívű mosolyra nyitak.

„A' postamester — ugymond — réten van; neje pedig a' hátulsó házban.“

Ugyan édes gyermekem megtennéd —

„Igen örömet!“ — 's felugrott.

Te ezen háznál hon vagy, ugy-e? — kérdém továbbá kezét megfogván.

„En sehol se vagyok hon“ — mond ő, és egy köny gördült-ki földre szegzett szomorú szemeiből. — Ezen szóknál kirántá magát kezemből. — „Elhivom!“ — ugy mond egy mély sohaj után — 's a' házba tünt.

Igen megilletődve lépék a' vendégszobába. A' postamesterne bejött, 's utána csak hamar a' postamester. A' leányka nem jelent-meg. — Én az ablakhoz menék: — de a' pad üres volt. Egy közös

beszélgetés után ama leánykáról tudakozódám, kit a' postaház előtt lelek; világosabban akarám őt ismerni.

„Ah! — úgy mond a' postamesterné — az bizonyosan szegény Dorka volt!“

A' szegény Dorka?!

„Egy tébolyodott leányka, ki mindenhol, úgy szintén nálunk is, ki- 's bejár.“

Érdekem iránta nőttön nőtt, 's tovább kérdezősködém.

„Dorka — így beszélé a' postamesterné — árva leányka. Atyja tehetős mézáros volt e' városkában; Dorka 17 évű levén megismerkedék egy vándor molnár legénnyel, kinek atyja gazdag sütő volt Reichstadtban mintegy harmincz órányira innét; csak gazdag Istvánnak hívták őt. Bőven költött; vig és illedelmes volt; egyéb iránt becsületes, jó szívű. — Láta Dorkát, szerette, 's tőle viszont szeretett. Az eljegyzés megtörtént az ifjú atyjának megegyezésével, 's az egybekelés akkorra határozatott, ha az ifjúnak vándor ideje kitelik. István tovább vándorlott; Dorkának a' legérzelgőbb leveleket írta, — mellyekben örök hűséget esküvék. — Szegény hű Dorka állandón hitt neki, 's minden kéréjt elutasítá. — Ő az egész helységben a' legcsendesebb és erényesb leány volt.

Istvánnak vándor évei már végökhez közelgének; de ekkor a' halál elragadá Dorka atyját; ki sok italnak adta volt magát. Adóságokat, egy beteges özvegyet, és Dorkát hagyta maga után. Háza törvényes ítélet szerint eladaték. Dorka beteg anyját ápolá, és kézi munkájából táplálá haláláig; mert finomul kötött 's vart. Most ő szegény egyedül maradt; szorgosan dolgozott, és szeretett Istvánját várta; de ennek levelei mindig ritkábbak lettek, 's végre egészen is elmaradtak. — Dorka hallá, hogy István már hon, és egy gazdag molnár-leánynyal jegyben van, 's csak atyjának hosszas betegsége késlelteti egybekelését.

Dorka eleintén mély gondolatokba merült volt; végre elhagyá bérbe fogadott kis szobáját, éjjel nappal a' mezőken és a' közel falukba kóborlott, senkinek nem mutatván magát.

Néhány hónap multával ismét előjőve nyugodtan, de magába vonulva. Házzól házra járt munkát kérendő, 's az óta csak jön 's megy ide oda a' városkában; örömet segít apró házi dolgokban, de semmit el nem fogad, kivévén igen kevés táplálékot, 's ott alszik, hova ér, minden fedél nélkül. — Egyébiránt mindig barátságos, nyájas, de csendes, és komoly. — Ha szerelmet említnek előtte, akkor fölriad, eleintén kötődő és dévaj, azután ismét vissza merül mély gondolataiba.“

Szegény gyermek! — és senki se gondol vele?

„Sehol se marad. Belső nyugtalansága üzi, hajtja őt szüntelen.”
 „S mennyi ideje hogy ezen állapotban van?”

„Mintegy nyolcz hónapja.”

Nem láthatnám-e még meg Dorkát?

„A' jó Isten tudja, hol van már ő.”

„Itt ül megint a' padon — mond a' postamester, ki az ablaknál áll vala — és az utsza-gyermekek körülötte kétség kívül.”

Én kifuték az ajtón, 's ott ült szegény Dorka tébolygó vad tekintettel, de mosolygó nyájas ajakkal, a' körülötte csoportozó ifjúságot eltávoztatni akarván, kik hol ruháját, hol koszorúját rángaták, majd pedig vad lármával körüle ugrándoztak.

Én őket fenyegető tekintettel és egy marok pénzzel, melyet közökbe szórék, csak hamar elosztatám; közelíték a' szegény szorongó teremtményhez, 's mindkét kezét megfogám.

Dorka!

Merőn szemembe néze.

Dorka! ugy-e bár, te nagyon szerencsétlen vagy? —

Szemeit földre szegé.

„Ugy-e — mond ő leirhatlan érzékeny hangon — ugy-e ön jó? — jó!” — ismétlé lassú hangon.

Én szánlak tégedet szegény Dorka! — mondám fájdalomtól, részvéttől, és szánakozástól elragadtatva, és a' nélkül hogy tudnám, mit akarok. — Jőjj velem gondom lesz reád!

Ezen szóknál gyönyörű arcának minden erei irtózatossá vonaglásra nyultak; nagy hahotára fakadt, kirántá magát kezeimből, 's nyil-sebesen elfutott. A' rozs-virág koszorú lehullott utána lebegő fürtjeiről. Én felemlém.

A' lovak be voltak fogva, 's a' postakocsis sipjába fujt. Legmélyebb fájdalommal nézék a' repülő 's az utsza-gyermekektől követett leánya után.

Kocsimba vetém magamat, 's tovább utaztam; milly érzések közt, gyaníthatja az érzékeny kebel.

Mintegy öt hónap multával olasz országból visszatértemkor ismét azon postán válték lovakat. Idő és elszoródások nem törték-kielmémből Dorka emlékét.

A' padnak meglátásán egész erővel felébredt az bennem. Legelső kérdésem a' postaházba léptemkor Dorka volt.

„Neki már semmi baja! — mond a' postamesterné. — A' szegény Dorka meghalt!”

Meghalt!? — felkiálték iszonyodva.

„Tán egy hónap mulva, hogy ön itt keresztül utazott, hallá Dorka egy utazó mesterlegénytől, ki István helységéből való volt,

hogy Istvánnak atyja meghalt, és hogy azon ifiúnak esküvője a legközelebb következő hónapnak első keddjére vala határozva. Ezen hirre Dorka eltűnt; később hallottuk, hogy Reichstadtba vándorlott, 's ott a' nász-napig elrejtvé magát, akkor széjjel szórt hajakkal, úgy mint kegyed látta volt őt, a' templomba rohant, és az oltár előtt térdeplő nász-pár közé, mintegy élet nélkül, rogyott. — Felemlék őt, 's az őrltek házába vivék, hol néhány hónap múlva megszűnt élni.“

Szegény Dorka! — Ez volt mind, mit fájdalomtól lesujtva 's elfásulva szorult keblemből kisajtolhaték.

Elhagyám a' csudálkozó postamesternét; kisieték, és szorgosan kerülve azon padot, mellyen Dorkát legelőszer ülni látám — kocsimba ülék, és szívemet köny-özön által könnyítém!

T. S.

ORSZÁG- 'S NÉPISMERTETÉS.

M a l t a. (*Vegzet.*)

Mind e' mellett Európának egy föld darabja se táplál kiterjedésére nézve annyi embert, mint Malta. — Mert mit a' természet elmulasztott, helyre pótol az emberi kéz. Minden ujnyi föld használatik, miveltetik, 's az esztendő minden részei más termésekkel kedveskednek. Különös ügyességgel is bírnak az Angolok a' föld termékenyítésében.

Legfőbb 's legkiterjedtebb Maltán a' pamut-tenyésztés. Ezen bokornak magvai — marháknál eleségül is használják — aprilisban vettetnek egyenes rendben. Az egész növény $1\frac{1}{2}$ —2 lábnyi magosságú lesz; virágja augustusban fejlik-ki, mire szeptemberben a' 4 részű 's dió alakú tok feldagad, és szétpattan. A' diók vagy tokok nap kelte előtt metéltetnek-le; mert a' nap heve a' pamutot megsárgítja. Egy széles pamut-mező különös látvány; a' gallyak sáppadt zöldszinűek, és a' nagy tisztaságú virág nem takarja eléggé-el a' kődarabokat, mellyek a' termékeny föld nélküli részt minden felől előtűntetik. Leginkább hasonló egy pamut-mező valamelly burgonya-telekhez. — Gabonát alig terem a' sziget annyit, mennyit a' lakosok tized része megemészt. — A' sziget egyik legdrágább termése a' maltai narancs veres hússal, melly világ-szerte legjobbnak tartatik, 's a' szigeten kis erdőkben termesztetik. — Nem kevesbbé jeles a' maltai szőlő is. — Az óvilágban nevezetesekek voltak már a' maltai rózsák, 's általjában a' virágok itt különös fűszeres illatúak.

Az állatországból legjelesebb a' számár; itt éri-el legnagyobb tökéletességét, és mérsékelt ló nagyságú. —

Malta kétségen kívül Európának legnépesebb része, és a' familiák olly számosak, hogy 12—15 gyermekűek nem ritkák. Általában véve 15.000 lakos jön egy négyszegű mértföldre. A' lakóhelyek száma nagy; 3 város, 6 mezőváros 's 40 falu van az egész szigeten, 's mind ezek czélirányos utakkal egyesülnek; ezek 's a' 10 felséges kikötő a' szigetet legfőbb ponttá teszik a' közép tengerben. A' lakosoknak számuk 90.000. — Nem jutnak mindazáltal gazdagságra, mivel az Angolok minden beviendő portékákra, még az élet szükségesebb tárgyaira is iszonyú adót vetnek. Azért a' Maltai lakos boszú-forraltan néz urának elébe.

Legelső város a' szigeten *L a v a l e t t e*, melyet az ugyan ezen nevű nagymester alapított 1566. — Ez egy durva kopár halmon fekszik. A' *C i t t a n u o v a* egyenes utakkal ékesül. A' nagymester kastélja, melyben most az angol igazgató lakik, legdiszesebb épület. 26 egyház tornyai emelkednek-fel az 1500 lakóház felett, melyeknek nagyobb része márványból van építve.

Malta városaiban és faluiban nagy élénkség uralkodik. A' Maltaiak természettől már szép természetűek 's izmosak. Arczvonalaik 's színök afrikai eredetre mutatnak. Egy nemzet se mulja-fel őket a' haza és szabadság szeretetében, és soha sem engedik-meg az Angoloknak — kik őket még hitetleneknek mondják — hogy eldödeiknek a' maltai vitézek alatt jobb dolguk volt. K. S.

TERMÉSZET-TUDOMÁNY 'S TÖRTÉNET.

A' *v i z i l ó*, így neveztetve életmódjáról 's a' lóéhoz hasonló nyihogásáról, a' legnagyobb 's legvadabb négy lábú állatok közé tartozik. Teste valamelly idomtalan, kicsiny vastag lábaktól vitt tömeg; bőrén keresztül sem izmokat, se csontokat nem venni észre; nyaka a' többi testtől csak egyetlenny ráncz által különbözik, 's feje vastag husú, széles és lapos ajakokba végződik, mi az állat idomtalanóságát befejezi.

Mozdulatai hasonlóké formájához; közönségesen folyók partjain az iszapban tartozkodik, 's nagyobbára csak esténként hagyja azt el, és a' legkisebb zűrejre legott lebukik a' viz mélyére, onnét csak néha-néha vetvén-fel orrát lélekzet-vevésre. Semmi se nehezebb, mint valamelly vízi lovat agyonlőni, annál inkább, mivel a' közönséges puskagolyók bőréről visszapattannak, 's halálos sebet csak fején szenved.

Ezen állatnak egészen különös fogrendszere van. A' nyolcz metsző fog közül négy hátra felé hajlik, a' négy alsó pedig hosszú, henger formájú, hegyes, és kifelé domboruló. Ezen utóbbiakat a' földből gubók 's gyökök ásására használja. Ezeken kívül még hat zápfoga van egy-egy álkapczában; a' három első egyszerű, és tompa, mivel a' harapásban kevés részt vesznek; a' három utóbbi, mielőtt nincsenek elkopva, kettős csúcsba végződnek, 's ha elkopnak, igen hasonlítanak a' dupla lóher levélhez.

A' metsző fogak, mivel az e'efant csontnál fehérebbek 's keményebbek, ennél sok tekintetben többre becsültetnek, 's leginkább, mesterséges fogak készítésére használtatnak; ez okból kereskedési czikkelylyé lettek, 's mint látszik, ez az egyetlen rész, mit az Európaiak eddigelé a' vizilóból használni tudnak: ellenben husát azon országbeli népek igen szeretik, 's bőrét is egyre másra feldolgozzák.

A' XVII. század elején valamelly olasz természetvizsgáló szerencsés vala Egyiptusban két vizilovat fogni, egy himet 's egy nőtényt; az első szájának végétől kezdve egészen a' fark-tőig 16 láb 9 hüvelyknyi hosszúsú 's 6 láb magas vala: lábai mintegy 2 láb 10 hüvelyk, feje $3\frac{1}{2}$ láb, nagyobb fogai 1 lábnál hosszabbak valának, 's kinyitott torkolatja mintegy 2 láb 4 h. területű.

„Illy hatalmas fegyverekkel — mond Buffon — 's illy iszonyú testi erővel minden egyéb állatok réme lehetne a' vizi ló, ha természete szelid nem volna; e' mellett pedig olly nehézkes és lassú, hogy semmiféle négy lábú állatot utól nem érhet. Uszni sokkal sebesebben tud, mint szaladni; vadászni szokott halakra, 's éppen olly örömet lakik vízben, mint szárazon.

Nincsenek ugyan mint a' hódnak vagy vidrának uszós szárnyai lábujjai között, de úgy látszik, hogy hasa terjedtsége által uszik olly könnyen. Egyébként a' viz fenekén is sokáig ellehet, 's olly könnyen szalad ott, mint a' szabad levegőben; ha a' vízből kijön legelni, czukornádat, kölest, rist, és gyököket eszik. Sokat eszik és szint' annyit pusztít, ha a' vetésföldekbe jut; de mivel a' szárazon félénkebb mint a' vízben, nem sok bajba kerül őt elriasztani. Közönségesen megszalad, ha kergettetik; de mihelyt megsértik vagy felboszontják, dühösen megfordul, a' csónakokat fogaival megkapja, 's vagy kiharapja, vagy sokszor el is meríti.

A' vizi lovak elejénte kétségen kívül egész Afrikát lakták, kivéven az Atlas északi és nyugoti vidékeit: mai időben, hol már Egyiptusból is eltűntek, még csak Abyssiniában találtnak 's a' nagy sivatag délre fekvő részeiben egészen a' jó remény fokáig; azonban már itt is igen megfogytak.

Még kevéssé ismertetik érzéki organumaik alkotása, mellyeknek külső részeik csak középszerűleg vannak, úgy látszik, kifejtve. A' szem igen kicsiny, valamint a' fül tányéra is. Az orrlyukak előre domborulók. Izlelő organumaik még nincsenek megírva, de hihetőleg tapintása, főképpen az ajkaké, igen finom lehet.

Az egész bőr, mellynek vastagsága és keménysége rendkívülinek mondathatik, csaknem egészen kopasz; csak itt-ott láthatni egy-egy csomó szőrt; sőt még az ajkak bajusz-szálai is gyérek. A' lábnak négy ujja van, jó formán egy nagyságúak, 's kívülről csak a' kis körmöket lehet látni, mellyekben végződnek. Farka rövid és vastag, lecsüggő 's keveset izgatható. Általános színe setét feketebarna; hasán ezen szín kevéssé világosabb.

A' vizi lónak metsző fogai, 's főképp a' két szegletfog az alsó alkapczában olly kemény tömegből állnak, hogy aczéllal megcsapva tüzet adnak; 's alkalmasint innét származott az öregeknél ama mese, miatha a' vizi ló tüzet tudna bocsátani szájából.

Hihetőleg a' nőtény csak egy kölyket vet évenként, 's azt uszáskor hátára veszi.

Bár milly ritka is ezen állat, még is Romában különböző időkben többszer láttatott; de a' régi Rómaiak letűnván a' földről, azóta alkalmasint még egy élő vizi lovat se látott Europa, ha csak Konstantinápolyban nem volt.

Ha a' vizi ló mai időben egyetlen egy a' maga nemében, 's még csak Afrikában találtatik, ugy bizonyos a' vizilónak azon ásványos csontjai. ból, mellyek olasz és franczia országban felfedeztettek, 's alkalmasint még máshol is felfedezendők, hogy ez hajdanta, mielőtt a' száraz föld emberektől el volt lépve, egészen másként vala.

Hal-viadal. A' Birmanok és Siamesek halakat nevelnek, mellyeket egymással viaskodni hagynak. Ezek kis halacskák 's csak fris vizben élnek. Egyenként tartogatják őket korsókban, 's ha a' viadalra kirendelt idő elérkezik, mindegyik a' maga halát valamely vizkávába veti, hol azok tüstént legnagyobb dühösséggel rohannak egymásra. A' tulajdonosok 's nézők illy alkalmatossággal nem megvetendő fogadásokat szoknak tenni. — Siamban ezen halak plakát nevet viselnek.

K Ü L Ö N F É L E.

Hidegvérűség és bátor elszántság. Manly nevű angol czethalászó hajónak kapitánya, Davies ur, megmutatá a' minap, mit tehet a' hidegvérűség és bátor elszánás, még a' legveszélyesebb körülményekben is. A' hajó legénysége, melly fegyverekkel 's eleséggel jól ellátva volt, összeesküdött, hogy a' kapitánt adandó első alkalommal a' tengerbe vesse, a' hajót elfoglalja, 's tengeri rablást gyakoroljon. Csak ketten közülök, az ács 's még egy, maradtak a' kapitánhoz hívek, 's neki az összeesküvést felfedezék. Davies átlátá, hogy védelmezésről szó se lehet; eltökélé tehát magában, hogy mind magát mind az orgyilkosokat semmivé tegye. Ennek következtében titkon puska-porral megrakott hat hordót, mindegyiket 100 fonttal, hozatott kajütjébe, kinyitá azokat, 's két pisztolt töltött-meg. E' közben az orgyilkosok tervöknek kiviteléhez készültek; az első hadnagynak kellett a' többi tisztek segítségével a' kapitánt megtámadni. Davies nem sokára látván a' három tisztet feléje közeledni, felállott, 's egyik pisztolát az ajtónak, másikat a' nyitott hordókra szegezé. Ezt látván az első hadnagy térdeire esék, 's kegyelmet kért; a' kapitán őt egy mellék kajütbe tolá, 's az ajtót rácsukta. Ekkor várá a' többi gyilkosokat; de ezek nem jöttek. Egy rész hajlandó volt magát a' kapitánnak alávetni, de a' kapitán erősen fenyegetődzött, hogy az első, ki parancsainak ellene szegezi magát, azonnal leüti, vagy az egész hajót azonnal felvetteti puska-porral. Így tartotta a' gyilkosokat fenyítékben, de mindig a' puska-poros hordók mellett maradt, 's ott is aludt, míg változtatva majd az ács, majd a' másik virasztott. Szerencsére a' hajó közel járt La Plata folyóhoz; a' kapitán oda evezett, 's három nap múlva egy angol fregatúra talált. A' lázadók lánczra veretvén erre takarítottak, 's angol országba küldettek, hogy ott érdemlett büntetésüket elvegyék.

A' feleségétől megvert férj. Még nem multak-el minden régi szokások. Minap Parisban számos gyűlkezet mulatá magát egy

szegény ember rovására, ki valamelly számaron vala kénytelen egy előtte fuvolázó embernek kíséretében az utzakon végig nyargalni, és pedig azért, mivel feleségétől magát meg hagyta veretni. Az őrsereg számos vízhordozó 's hamuszedő emberből állott, 's a' megveretett, papiros kalappal és számarfülekkel felékesített férj, így tétetett-ki a' község csufságaul. Ő pedig könyeket ejtett 's fülhasító panaszok közt jajgatá, milly gyalázatos dolog az neki, hogy magát meg hagyta feleségétől veretni.

J E L E S M O N D Á S.

Sz iv. É sz.

Az életnek tengerében

Két örvény van: szív és ész;

Ezek közül egyikében

A' jobb ember könnyen vész.

Az ész ezer bajt okozó,

De el lehet kerülni:

A' szív minthogy ragadozó,

Könnyű itt elmerülni.

Kisfaludy Sánd. után S. Karolina.

Asszonyi öszvehangzás 's temperamentum. Öszvehangzó! A' legjobb húr is utóbb hamis hangot ad. Mi pedig a' temperamentumot illeti a' szépeknél, mindenik megfordul. Mig fiatal, sanguinus, mindenfelé szökell, szemről szemre néz, könnyen szeret, könnyen felejt, sir és nevet, mint a' pillanat kívánja — tűz-érzékei intézik érzelmét. Az első virág hulltával a' cholera jelenti magát; tele van feltétellel, melly, ha török szakad, nyomoztatik; az indulat boszúra 's áldozatra kész; uralkodni vágyik, 's ha csak lehet, férjét szugba szorítja. Ószkor, ha már kedves tolvajok nem igen kísértik, beáll a' melancholia; ekkor mindent komor színben lát, irigyelve más jó kedvet, mindenben 's mindenütt hijányt érez, szenved; beteg, nem tudja mért, panaszkodik a' világ — de leginkább a' férjfiak ellen. A' legnagyobb télben jön a' jótévő phlegma; de mivel ritka asszony ismeri-el telét, a' phlegma is ritkán találtatik nálok.

Kisfaludy Kár.

Gnomák. A' nótelenség nem egyéb, mint egy kietlen pusztá, hol az ember magányos szomorúságban emészti napjait.

A' szerelmet egészen eloltani felette nagy erőszak a' természetén. Nevelni, 's még is soha ki nem elégíteni, olly nagy kin, hogy Plato tanítványaival hajdan ez képzeltette legelevenebben a' pokol gyötrelmeit.

Ki szüntelen gyanúság között él, élete hasonló olly katonához, ki szüntelen őrt áll, 's éjjel nappal vigyáz, hogy a' lest álló ellenség cseleiteit kikerülhesse.

Péc z e l i József után S i m o n Ferencz.

H a s o n s z ó r e j t v é n y.

Illyennek mondjuk kikeletkor a' harmatot, a' nap

Hogyha sugárfényét játszva reá löveli.

Illyen volt Magyarok pompásabb köntöse hajdan,

Hölgyek is illy pártát tettek a' fejre diszül.

Most már ezt ritkán láthat'd, 's csak nemzeti innep

Hozza homályából színre ez-ös piperét.

Még neve fenn maradt; patak és város visel ollyant

Mátrahegy oldalain, hogyha nyugotra tekintsz.

Kis folyam is Vasban, siet ömleni Rába ölébe;

Mellék 's pusztá — Somogy térein illy nevü van.

Cs. G.

Előbbi rejtvény: Vizkereszt.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiacz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.